

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 888)

3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/936)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

23.10.1995

Sayı : B.02.0.KKG/101-159/4843

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 20.10.1995 tarihinde kararlaştırılan "3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu Çiller

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Her rejim gibi demokratik rejim de varlığına yöneltilecek tehlikeler karşısında kendini koruma hakkına sahiptir.

Bir devletin; ülkesinin parçalanmasını, bazı parçalarının başka devletlere verilmesini savunan ve bu hedefi gerçekleştirmek için övücü düşünce açıklamaları yapan kişilerin bu davranışlarına seyirci kalınması beklenemez. Düşünce özgürlüğünün, bir devletin ülke bütünlüğünü ortadan kaldırıcı bir nitelik kazandığını savunmak ve özgürlük adına toplumun bu tehlikelerle karşı karşıya gelmesine razı olmak pek mübalağalı bir özgürlük anlayışı teşkil eder.

Bugün hiç bir toplumda sınırsız özgürlük anlayışına yer verilemeyeceği, bunun anarşiye ve sonuçta özgürlüklerin yok edilmesine yol açacağı bilinen bir gerçektir. Bu nedenle özgürlüklerin var olabilmeleri, kişi yönünden pratik bir değer ifade edebilmeleri için onların sınırlarının belirlenmesi, kullanılma yollarının gösterilmesi gerekmektedir.

Uygulamada demokratik özgürlükçü düzenin aşırı ve yıkıcı faaliyetlere karşı kendini savunma hakkı ilke bazında ele alınmaktadır. Bu ilke 1948 İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 30 uncu maddesinde açıkça ifade edilmiştir. "İşbu Beyannamenin hiç bir hükmü, içinde ilan olunan hak ve hürriyetlerin bir devlet, zümre veya fert tarafından yokedilmesini güden bir faaliyete girişmeye veya eylemsel olarak bunu işlemeye herhangi bir hak gerektirir nitelikte yorumlanamaz." Burada geçen "özgürlüklerin yokedilmesini güden faaliyet" kapsamına, özgürlüklere yer vermeyen anti-demokratik sistemlerin propagandasını yapmak veya kitleleri şiddet eylemlerine yöneltilecek, toplumda kin ve nefret yaratacak görüşlerin savunuculuğunu yapmak da girmektedir.

Özgürlüklerin, özgürlüğü yok etme amacıyla kullanılmasını yasaklayan diğer bir uluslararası belge de "İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi"dir.

Bu sözleşmenin 17 nci maddesi, "Bu sözleşme hükümlerinden hiçbiri, bir devlete, bir topluluğa veya kişiye sözleşme ile tanınan hak ve özgürlüklerin yok edilmesine veya burada öngörüldüğünden daha geniş ölçüde sınırlanmasına yönelik bir faaliyete girişme ya da eylemde bulunma hak-

kını sağladığı biçimde yorumlanamaz.” hükmü ile hiçbir gruba özgürlüğü yok etme özgürlüğü tanımamaktadır.

Sınırları belirlenmemiş ve korunmaları için önlem alınmamış özgürlüklerin diğer bütün özgürlükler gibi sınırlarının belirlenmesi gerekmektedir.

Düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğünün hangi ölçüler kullanılarak sınırlanacağı konusu bir çok uluslararası belgede yer almıştır.

Bunlardan biri İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi’dir. Bu bildirgenin 29 uncu maddesinin ikinci fıkrasına göre; bildiride yer alan hak ve özgürlükler başkalarının hak ve özgürlüklerini korumak, genel ahlakın, kamu düzeninin ve genel refahın haklı gereklerini yerine getirmek amacıyla sınırlandırılabilir.

İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi, özgürlüklerin sınırlaması ile ilgili olarak, olağan dönemlerde kullanılacak ölçütler öngördüğü gibi, 15 inci maddede “savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike halinde” yapılacak sınırlamalarla ilgili ölçütler de öngörmektedir.

Olağan dönemlerde düşünceyi açıklama ve yayma, din ve vicdan özgürlükleriyle ilgili sınırlama yapılırken kullanılacak ölçütler Sözleşmenin 9 ve 10 uncu maddelerinde yer almıştır.

9 uncu maddeye göre, din ve vicdan özgürlüğü kamu düzenini sağlamak, başkalarının hak ve özgürlüklerini korumak veya genel ahlak ve sağlığın gereklerini yerine getirmek amacıyla sınırlandırılabilir.

10 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre ise; düşünceyi açıklama ve yayma ve haber alma özgürlükleri ulusal güvenliğin, ülkenin toprak bütünlüğünün, kamu güvenliğinin korunması, asayişin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi, genel ahlak ve sağlığın gereklerinin yerine getirilmesi, yargı gücünün otoritesinin ve tarafsızlığının sağlanması amacıyla kanunla sınırlandırılabilir.

Kişisel ve siyasal haklara ilişkin Uluslararası Sözleşme (1976) her türlü savaş propagandasına ve ayrımcılığa, düşmanlığa, şiddete yol açacak ulusal, ırksal, dinsel nefret savunuculuğunu yasaklamaktadır.

Esasında ırkçı, ayrımcı, savaş yanlısı ve kışkırtıcı propaganda ile ırksal, dinsel ve ulusal düşmanlıkların kışkırtılması, hukukun korunması altında değildir.

1966 tarihli Medenî ve Siyasî Haklar Uluslararası Sözleşmesi, her türlü savaş propagandasının, ulusal, ırksal ya da dinsel nefret duyguları körtüklenerek ayrımcılık, düşmanlık ve şiddet kışkırtıcılığı yapılmasının yasaklanmasını öngörmüştür.

Aynı yönde yasaklar “Her Türlü Irk Ayrımcılığının Kaldırılmasına Dair Uluslararası Sözleşme” ile “Avrupa Konseyinin Demokrasiye Karşı Bir Tehdit Olarak Hoşgörüsüzlüğe İlişkin Bildirge”de yer almıştır. Bu iki sözleşmede de açıkça propaganda yasakları öngörülmüştür.

Yukarıda sözü edilen belgeleri kabul ederek onaylayan devletler, anayasalarında düşünceyi açıklama ve yayma, haber alma özgürlüklerini sınırlarken kullanılacak ölçütlere, sözkonusu belgelere uygun olarak yer vermişlerdir. Ayrıca, bütün demokratik ülkelerin ceza yasalarında, bu özgürlüklerin kötüye kullanılması halinde uygulanacak yaptırımlar yer almaktadır.

Örneğin; İngiltere’de faşist, ırkçı ve ayrımcı propagandayı yasaklayan “İrk İlişkileri Kanunu (1965)”, Fransa’da aynı yönde Temmuz 1972, Temmuz 1975, Haziran 1977 ve Ocak 1985 tarihli kanunlar mevcuttur. İtalya’da faşist propaganda çeşitli tarihlerde çıkartılan Kanunlarla yasaklanmış ve cezalandırılmıştır. Federal Almanya’da terör örgütleri lehine propaganda cezalandırılmıştır. Belçika ve Avusturya’da da ırk ayrımı amacı güden örgütler ve bunların desteklenmesi yasaktır.

İnsan Hakları Avrupa Komisyonu, Avusturya'da Nasyonel Sosyalizmin yeniden geri getirilmesine yönelik faaliyetlerin yasaklanması ve cezalandırılmasını, demokratik bir toplumda kamu güvenliği ve millî güvenlik yararına ve başkalarının hak ve özgürlüklerini koruyucu nitelikte ve gerekli sınırlamalardan saymış ve İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin 10/2 hükmüne uygun bulmuştur.

İngiltere Hükümeti ise, terör örgütlerini (IRA'yı) destekleyen her türlü ifadenin televizyondan yayınlanmasını 1988 yılından beri yasaklanmıştır.

Burada üzerinde durulması gereken husus, ceza kovuşturmasına konu oluşturan, düşüncenin açıklanmasıdır. İnsanın aklında olup bitenlerin ne sınırlandırılması, ne de cezalandırılması mümkündür. Ancak, bir düşünce, ifade edilmiş biçimi itibarıyla kişileri, Devletin varlığını, sosyal düzeni tehlikeye yöneltecek eylemlere teşvik edici nitelik taşıyorsa bu takdirde o düşüncenin, açıklanmış biçimi yönünden suç haline gelebileceği kabul edilmektedir. Gerçekten, bu sonuca ulaşırken, her rejim gibi demokratik rejimin de, varlığına yönelecek tehlikeler karşısında kendini koruma hakkına sahip olduğu, bunun âdeti bir meşru savunma oluşturduğu kabul edilmektedir.

Düşünce ve anlatım özgürlüğü açısından yasalarımızdaki bazı düzenlemelerin uluslararası standartlara aykırı olduğu açıktır. Demokrasimizi, bütün engeller kaldırılmadıkça sağlıklı ve uluslararası standartlara uygun bir düşünce ve anlatım özgürlüğüne kavuşturmak mümkün değildir.

Ancak düşünce açıklama ve yayma özgürlüğü konusunda yaşanan somut bazı sorunlar karşısında öncelikle 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ele alınmış ve bu kanunun düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğüne getirdiği aşırı sınırlamaları gidermek, böylece sözkonusu Kanunu Devletin taraf olduğu Uluslararası sözleşmelerin özellikle İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi'nin ve bu sözleşmeye göre kurulan İnsan Hakları Avrupa Komisyonu ve İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi kararları ile oluşan uluslararası standartlara uygun hale getirmek için gerekli değişikliklerin yapılması zorunlu hale gelmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Tasarının bu maddesi, yürürlükteki 8 inci maddenin düşüncüyü açıklama ve yayma özgürlüğüne getirdiği aşırı sınırlamayı ortadan kaldırmak amacıyla yeniden düzenlenmiştir.

1982 Anayasasının temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin rejimi, İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi esas alınarak düzenlenmiştir.

Hür demokratik rejimde, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün korunması amacıyla yönelik olarak düşüncüyü açıklama ve yaymaya sınırlama getiren düzenlemeler ceza hukuku sistemimiz içinde de yer almaktadır.

Hukuk sistemimizde yasaklanan düşünce açıklama şekli "Suça tahrik" olarak isimlendirilmektedir. Gerçekten, kanunlarda suç olarak belirlenmiş ve toplum düzenini çeşitli yönlerden ağır şekilde ihlal edebilecek fiillerin işlenmesinin düşünce olarak açıklanması da yasaklanmıştır.

Bu konudaki temel hüküm, TCK 311 inci maddesinde yer almakta ve "Bir suçun işlenmesini aleni olarak tahrik eden kimse... cezalandırılır" denilmektedir. 312 nci maddede ise, "Kanunun cürüm saydığı bir fiili açıkça öven veya iyi gördüğünü söyleyen veya halkı kanuna itaatsizliğe tahrik eden kimsenin... " cezalandırılacağı açıklanmaktadır. 312 nci maddenin ikinci fıkrası, toplumda kin ve düşmanlık oluşturacak şekilde halkı "... sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığı gözeterek... açıkça tahrik eden kimse..." nin cezalandırılacağını belirtmektedir.

Bu hükümlerde ifade edilen "tahrik", başkalarını harekete geçirebilme imkânını ifade etmektedir. Şayet, açıklanan düşüncede, söylenen sözlerde tahrik edici, harekete geçirici, suç işlemeye

yöneltilici bir özellik bulunuyorsa bu tahrik teşkil eder ve düşünce açıklama özgürlüğünün sınırları dışında kalır.

Bir fikrin açıklanması kuşkusuz suç olmaz. Tek başına bir fikir, düşünce veya kanaatin açıklanmasının veya propagandasının suç sayılması, düşünce özgürlüğüne ve dolayısıyla özgürlükçü demokratik anlayışa aykırıdır. Ancak, bir düşünce, ifade ediliş biçimi itibariyle kişileri, Devletin varlığını, sosyal düzeni tehlikeye yöneltecek eylemlere teşvik edici nitelik taşıyorsa bu takdirde o düşüncenin, açıklanış biçimi yönünden suç haline gelebileceği kabul edilmektedir. Gerçekten, bu sonuca ulaşırken, her rejim gibi demokratik rejimin de, varlığına yönelecek tehlikeler karşısında kendini koruma hakkına sahip olduğu, bunun adeta bir meşru savunma oluşturduğu kabul edilmektedir. Bu nedenle maddede geçen propagandanın bu çerçeve içinde değerlendirilmesi gerekir.

Gerçekten propaganda özgürlüğü, bu özgürlüğü kullananın amacı suç işlemeyi azmettirme, teşvik ve tahrik etme, özgürlükçü demokratik düzeni veya başkalarının hak ve özgürlüklerini ortadan kaldırma, Devletin topraklarından bir bölümünü yabancı devlet egemenliğine verme, milleti bölme olmadığı sürece demokratik devlet tarafından meşru sayılır.

Propagandanın suç olarak değerlendirilmesinde önemli olan, düşüncenin veya fikrin, açıklanış biçimi itibariyle toplum, devlet, rejim ve sosyal düzene yönelik olarak açık ve yakın bir tehlikeyi ortaya çıkarıp çıkarmadığının ve buna bağlı olarak kişileri kanunlara aykırı eylemlere yöneltilici nitelik taşıyıp taşımadığının saptanmasıdır.

Bu nedenlerle 8 inci maddeyle Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak amacıyla propaganda yapılmasının yasaklanması, Devletimizin demokratik olma özelliğini ortadan kaldırmaz.

Diğer taraftan, ulusal ve uluslararası düzeyde pek çok tartışma ve eleştiriye neden olan yürürlükteki 8 inci maddenin "Hangi yöntem, maksat ve düşünceyle olursa olsun Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı hedef alan her türlü yazılı ve sözlü propaganda yasaktır." hükmü belirsizlikleri içermektedir. Gerçekten de maddenin bu ifade biçiminin son derece soyut olması, her türlü propagandanın madde kapsamına alınmasına olanak sağlaması, düşünce özgürlüğüne demokratik toplum düzeninin gerekleriyle bağdaşmayacak ölçüde aşırı bir sınırlama getirilmesine olanak sağlamaktadır.

Bu nedenle mevcut 8 inci maddenin, düşünce ve anlatım özgürlüğü konusunda yaşanan somut bazı sorunlar karşısında Devletimizin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler dikkate alınarak yeniden düzenlenmesi zorunlu hale gelmiştir.

Yapılan bu düzenleme ile, maddenin birinci fıkrasında yer alan ve belirsizlikler yaratan "Hangi yöntem, maksat ve düşünceyle olursa olsun..." ibaresi metinden çıkarılarak yalnızca Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü hedef alan yazılı ve sözlü propaganda ile toplantı, gösteri ve yürüyüşü suç sayılmıştır. Bu düzenleme yapılırken düşüncelerin özgürce anlatımına imkân verecek bir ortam yaratılarak batı demokrasilerindeki standartlara uygun hareket edilmiştir. Ayrıca verilecek cezalarda alt sınırın bir yıl olarak saptanması suretiyle bu şekilde cezalandırılanların, 13 üncü maddeye eklenen yeni bir fıkra hükmü sebebiyle cezaların ertelenmesi veya paraya çevrilmesi imkânı getirilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, birinci fıkrada yasaklanan propaganda eylemlerinin basın yoluyla işlenmesi durumunda basılı eserlerin sahip ve sorumlu müdürlerine verilecek cezalar öngörülmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında birinci fıkrada yasaklanan propaganda eyleminin Basın Kanununun 3 üncü maddesinde belirtilen mevcuteler dışında diğer kitle iletişim araçları ile işlenmesi halinde bunların sorumluları ve sahipleri hakkında verilecek cezalar yer almıştır. Fıkranın sonunda, yasaklanan propaganda fiilinin radyo ve televizyonlar vasıtasıyla işlenmesi halinde yasak propagandayı yayınlayan radyo ve televizyonun hâkim kararı ile bir günden onbeş güne kadar yayından men edilebilmeleri ayrıca hükme bağlanmıştır.

Maddenin son fıkrasında ise, birinci fıkrada yasaklanan eylemlerin süreli yayınlarla kitle iletişim araçları ile işlenmesi halinde cezanın artırılarak uygulanması hükmü getirilmiştir.

Madde 2. — 3713 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinde yer alan kurala göre, adı geçen Kanun kapsamına giren tüm suçlar için verilen cezaların para cezasına ya da önlemlerden birine çevrilmeyeceği ve ertelenmeyeceği öngörülmektedir.

Terör suçunun toplum için önemi, bu tür suçlar için öngörülen özgürlüğü bağlayıcı cezaların para cezasına ve diğer önlemlerden birine dönüştürülememesinin haklı nedenini oluşturmaktadır.

Ancak bu yasak, 8 inci maddede yapılan değişiklikten sonra, ceza hukukunda failin kişiliğinin giderek daha fazla nazara alınması ve böylece cezaların failin kişiliğine uydurulması eğilimine olduğu kadar, kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalardan dolayı hükümlülerin cezaevlerine konulması gibi modern ceza ve infaz hukuku ilkelerine aykırı olması nedeniyle propaganda suçları bakımından kaldırılmaktadır. Böylece bölücü propaganda sebebiyle mahkûm olanların cezalarının para cezasına ya da önlemlerden birine çevrilmesi ve ertelenmesine imkân sağlanmaktadır.

Geçici Madde : 8 inci maddede yapılan değişiklikten sonra, adı geçen maddeden mahkûm olanların cezalarına, şartları gerçekleştiğinde, 647 sayılı Kanununun 4 ve 6 ncı maddelerinin uygulanabilmesine olanak sağlamak amacıyla geçici madde düzenlenmiştir.

Madde 3. — Yürürlük maddesidir.

Madde 4. — Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/936

Karar No. : 70

25.10.1995

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı, Adalet Bakanı Sayın Bekir Sami Daçen'in ve Bakanlık temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarı ile getirilen geçici maddenin bu Kanunun geçici maddesi olması nedeniyle Tasarının başlığında yer alan "ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi" ibaresi Tasarı başlığından çıkarılmış ve Tasarı Bakanlar Kurulundan gelen şekli ile aynen benimsenmiştir.

Tasarı ile 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yapılan düzenleme ile fıkra da yer alan ve belirsizlikler yaratan "Hangi yöntem, maksat ve düşünce ile olursa olsun..." ibaresi metinden çıkarılmakta ve madde ile öngörülen cezalarda indirim yapılmamıştır. Ayrıca, 13 üncü maddeye eklenen yeni bir fıkra ile 8 inci maddeye göre verilen cezaların ertelenmesi veya paraya çevrilebilmesi imkânı getirilmektedir.

Düşünce açıklama ve yayma özgürlüğü konusunda yaşanan somut bazı sorunlar karşısında 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun düşüncesi açıklama ve yayma özgürlüğüne getirdiği aşırı sınırlamaları gidermek, böylece söz konusu Kanunu Devletin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere, özellikle İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesine ve bu sözleşmeye göre kurulan İnsan Hakları Avrupa Komisyonu ve İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararları ile oluşan uluslararası standartlara uygun hale getirecek değişiklikleri içeren Tasarının bir an önce kanunlaşmasını ve Tasarıdan faydalanacak kişilerin mağduriyetlerinin de giderilmesini uygun gören Komisyonumuz İçtüzüğü'nün 53 üncü maddesi gereğince Tasarının, Genel Kurulda öncelikle görüşülmesine karar vermiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip
<i>Ali Yalçın Ögütcan</i>	<i>Ali Rıza Gönül</i>
Adana	Aydın
Üye	Üye
<i>Uğur Aksöz</i>	<i>Ethem Keleşçi</i>
Adana	Afyon
Muhalifim	Muhalifim
Üye	Üye
<i>Cemil Erhan</i>	<i>Hasan Namal</i>
Ağrı	Antalya
Üye	Üye
<i>Bahattin Elçi</i>	<i>Bestami Teke</i>
Bayburt	Hatay
Muhalifim.	
Üye	Üye
<i>H. Orhan Ergüder</i>	<i>Cavit Kavak</i>
İstanbul	İstanbul
Yasalara aykırı olduğundan muhalifim.	Muhalifim.

Üye
Murat Başesgiođlu
Kastamonu
Muhalefet şerhim eklidir.

Üye
Coşkun Gökcalp
Kırşehir
Üye
Hasan Afsar
Konya

Üye
Abdurrahman Ünlü
Kırıkkale

Üye
Sabri Yavuz
Kırşehir
Üye
H. Cavit Erdemir
Kütahya

Üye
Fethullah Erbaş
Van
Muhalefet şerhim ektedir.

MUHALEFET ŞERHİ

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısına aşığıdaki nedenlerle muhalifim;

1. Meclis İttüzüğümüzün 79 uncu maddesi uyarınca; Güvenoyu alamamış bir Bakanlar Kurulu yeni tasarı ve teklifleri komisyonlarda ve Genel Kurulda görüşülmesini talep edemez.

23.10.1995 günü havale edilen bu tasarının görüşülmesi İttüzük hükümlerine aykırıdır.

2. 8 inci maddedeki ceza hadlerinin aşığıya çekilmesi bu maddeden mahkûm olanlar için getirilen 647 sayılı Yasanın 4 ve 6 ncı maddelerinden yararlanma imkânı ve geçici madde ile getirilen yeni düzenlemeler tümüyle değerlendirildiğinde, tasarının bir Özel Af mahiyetinde olduğu görülmektedir.

Böyle bir durum Anayasanın 14 ve 87 nci maddelerine aykırıdır.

3. Tasarıda öngörülen düzenlemeler Terörle Mücadeleyi de olumsuz yönde etkileyecektir.

Saygılarımla.

26.10.1995

Murat Başesgiođlu
Kastamonu

MUHALEFET ŞERHİMDİR

8 inci maddedeki değişiklikle ceza miktarlarının düşürülmesi ve kapsamın daraltılması hususu ile yine 13 üncü maddedeki suçların paraya çevrilmesi konusu halkımızın terörle mücadelede yapmış olduğu fedakârlıklara ve vermiş olduğu mücadeledeki özverilere ters düşmektedir ve halkımızın moralini bozmakta, ayrıca bu fiilleri işleyenlere teşvik mahiyetinde gördüğümden muhalifim

Fethullah Erbaş

Van

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. – 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 8. – Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı hedef alan yazılı ve sözlü propaganda ile toplantı, gösteri ve yürüyüş yapılamaz. Yapanlar hakkında bir yıldan üç yıla kadar hapis ve yüz milyon liradan üç yüz milyon liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Birinci fıkrada belirtilen propaganda suçunun 5680 sayılı Basın Kanununun 3 üncü maddesinde belirtilen mevkuteler vasıtası ile işlenmesi halinde, ayrıca sahiplerine de mevkute bir aydan az süreli ise, bir önceki ay ortalama satış miktarının yüzde doksanı kadar ağır para cezası verilir. Ancak bu para cezaları yüz milyon liradan az olamaz. Bu mevkutelerin sorumlu müdürlerine, sahiplerine verilecek para cezasının yarısı uygulanır ve altı aydan bir yıla kadar hapis cezası hükmolunur.

Birinci fıkrada belirtilen propaganda suçunun ikinci fıkrada yazılı mevkuteler dışında sair kitle iletişim araçları ile işlenmesi halinde, sorumluları ve ayrıca kitle iletişim araçları sahipleri hakkında altı aydan iki yıla kadar hapis, yüz milyon liradan üçyüz milyon liraya kadar ağır para cezası hükmolunur. Ayrıca bu fiilin radyo ve televizyonlar vasıtasıyla işlenmesi halinde mahkemece ilgili radyo ve televizyon kuruluşunun bir günden onbeş güne kadar yayından menine karar verilir.

Birinci fıkrada yazılı fiillerin ikinci ve üçüncü fıkralarda yazılı kitle iletişim araçları ile işlenmesi halinde belirlenen ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

MADDE 2. – 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Ancak bu madde hükmü, 8 inci madde uyarınca verilen mahkûmiyet kararları için uygulanmaz."

GEÇİCİ MADDE – 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 8 inci maddesi uyarınca mahkûm edilenlerin dosyaları bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde hükmü veren mahkemece ele alınarak, bu Kanunun 1 inci maddesiyle 3713 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde yapılan değişiklik sebebiyle mahkûmiyet sürelerinin yeniden belirlenmesine ve 13.7.1965 tarihli ve 647 sayılı Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinden yararlanma durumları hakkında gerekli karar verilir.

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi
Hakkında Kanun Tasarısı**

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE – Tasarının Geçici Maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. T. Çiller

Başbakan

Devlet Bakanı

N. Cevheri

Devlet Bakanı

A. M. İslamoğlu

Devlet Bakanı

A. E. Kiratlıoğlu

Devlet Bakanı

A. Gökdemir

Devlet Bakanı

M. Batallı

Devlet Bakanı

I. Saygın

Devlet Bakanı

B. S. Daçe

İçişleri Bakanı

N. Mentеше

Maliye Bakanı

İ. Attila

Bay. ve İskân Bakanı

T. Bilget

Ulaştırma Bakanı

A. Ş. Ereğ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. A. Amiklioğlu

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

Ş. Altuner

Turizm Bakanı

B. Güngör

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı

A. A. Doğan

Devlet Bakanı

R. Şahin

Devlet Bakanı

Ö. Barutçu

Devlet Bakanı

A. B. Tuğ

Devlet Bakanı

M. S. Ensarioğlu

Millî Savunma Bakanı

V. Tanır

Dışişleri Bakanı

A. C. Kırca

Millî Eğitim Bakanı

T. Tayan

Sağlık Bakanı

D. Baran

Tarım ve Köyişleri Bakanı

N. Kurt

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Ataç

Kültür Bakanı

K. Toptan

Orman Bakanı

H. Ekinci

Çevre Bakanı

A. H. Üçpınarlar

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. - Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

